УДК 93/94 + 94(7/8) + 327 + 355
DOI https://doi.org/10.32782/2663-5984.2026/2.22

Данилюк І. В.
https://orcid.org/0000-0002-4313-2746
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ФОЛКЛЕНДСЬКА ВІЙНА 1982 РОКУ: СТРАТЕГІЇ АРГЕНТИНИ ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

У статті досліджуються військово-стратегічні підходи Аргентини та Великобританії під час Фолклендської війни 1982 року, а також чинники, що визначили перебіг і результат конфлікту.

Було відзначено, що до початку Фолклендської війни 1982 року у Аргентини та Великобританії були діаметрально протилежні військові стратегії. Так, Аргентина із 1950-х по 1980-ті роки здійснила значні інвестиції у розвиток воєнного потенціалу Аргентини. Натомість, Великобританія, через рецесію початку 1980-х років, скорочувала воєнний бюджет, окрім того були значно скорочені ВМС та ВПС країни.

Стратегія Аргентини під час Фолклендської війни 1982 року передбачала використавши фактор раптовості захопити Фолклендські острови із розрахунком на подальше політико-дипломатичне врегулювання та визнання суверенітету над спірною територією. Причому аргентинське керівництво неочікувало й не передбачало можливість воєнної відповіді Великобританії.

Великобританія, яку захоплення Фолклендських островів застало зненацька, швидко зорієнтувалась та розпочала наступ на Аргентину на дипломатичному та військовому напрямках. Результатом дипломатичних кроків стало введення санкцій проти Аргентини та прийняття ухвалення Резолюції Ради Безпеки ООН № 502, яка закликала Аргентину вивести війська із Фолклендських островів. Військова стратегія Британії передбачала створення морської зони відчуження, формування експедиційного угруповання та проведення операцій із застосуванням ВМС і ВПС на значній відстані від метрополії.

Результатом Фолклендської війни стала поразка аргентинських сил, капітуляція гарнізону на Фолклендських островах, й відновлення суверенітету Великобританії на Фолклендських й прилеглих островах Південна Джорджія та Південний Сандвіч.

Ключові слова: *Фолклендська війна, Аргентина, Великобританія, Латинська Америка, Атлантичний океан.*

Постановка проблеми. Фолклендська (Мальвінська[1]) війна 1982 року – аргентино-британський збройний конфлікт за контроль над Фолклендськими островами та сусідніми островами Південна Джорджія та Південний Сандвіч. Фолклендська війна розпочалася 2 квітня 1982 року, вторгненням Аргентини на Фолклендські острови, і завершилася 14 червня 1982 року, поразкою Аргентини (капітуляцією аргентинського гарнізону на Фолклендських островах) й відновленням британського суверенітету над Фолклендськими й прилежними островами [11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фолклендській війні присвячена низка наукових праць у зарубіжній історіографії. Так, окремі праці Фолклендській війні присвятили Грем Баунд [10]; Лоуренс Фрідман [14]; логістику під час Фолклендської війни детально аналізує Кеннет Привратський [23]; про роль британського

[1] Аргентинці називають Фолклендські острови Мальвінськими, отож Фолклендську війну аргентинці за аналогією називають Мальвінською війною. Назва «Фолклендські острови» була надана Джоном Стронгом (John Strong), капітаном англійської експедиції, яка висадилася на островах у 1690 році. Капітан Стронг спершу назвав так протоку на честь Ентоні Кері (Anthony Cary), 5-го віконта Фолкленду (Фолкленд, Шотландія), який спонсорував дану експедицію. Із 1765 року назву Фокленди почали застосовувати не тільки до протоки, а й до островів – «Фолклендські острови». Натомість іспанська назва островів – Мальвінські острови, була надана французьким дослідником Луї-Антуан де Бугенвіль (Louis-Antoine de Bougainville), який у 1764 році заснував перше поселення на островах, назвав територію на честь порту Сен-Мало (Франція), звідки походили колоністи. У 1965 році на 20-й Асамблеї ООН було ухвалено рішення, що ця територія позначатиметься усі мовами як Фолклендські (Мальвінські) острови, а іспанською мовою як Мальвінські (Фолклендські) острови [11].

© Данилюк І. В., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

флоту пишуть Аластер Фінлан [13] та Артур Герман [18]; стратегії Аргентини та Британії під час Фолклендської війни досліджує Стівен Бедсі [9].

У вітчизняній історіографії окреме дослідження Фолклендській війні присвятили Олександр Проскуренко у посібнику «Фолкленди 1982: Невідома війна» [7]. Тематиці Фолклендської війни також присвячена низка наукових статей, як от С. Пик [6], І. Данилюк та В. Пристайко [4], а також ряд публіцистичних статей, як от А. Войтко [1], Д. Шурхало [8].

Постановка завдання. Мета статті: проаналізувати військово-стратегічні підходи Аргентини та Великобританії під час Фолклендської війни 1982 року, а також визначити ключові чинники, що вплинули на перебіг та результат збройного конфлікту. Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань: дослідити передумови та міжнародно-політичний контекст Фолклендської війни 1982 року; охарактеризувати стратегічні підходи Аргентини у плануванні та проведенні операції із захоплення Фолклендських островів; проаналізувати військово-стратегічні та логістичні рішення Великобританії у процесі підготовки та ведення бойових дій; визначити ключові фактори, що забезпечили перевагу Великобританії та зумовили поразку Аргентини.

Передісторія: Фолклендські острови із початку колонізації виступали предметом суперечки щодо суверенітету: спершу між Британією та Францією (1765–1761), потім між Іспанією та Британією (1761–1776), а після 1820-х між Аргентиною та Британією [11; 8]. Кожна з держав прагнула закріпити контроль над островами, оскільки вони стратегічне значення як база для судноплавства навколо мису Горн – найпівденнішої точки материкової частини Південної Америки [4, с. 100].

Існує ряд суперечливих гіпотез щодо відкриття Фолклендських островів європейцями: так, вважається, що у 1520 році португальський мореплавець Естебан Гомес (учасник експедиції Магеллана) у перше побачив острови, але не ступав на них. Пізніше у 1592 році англійський мореплавець Джон Девіс наніс острови на карту, проте також не ступав на острови. І тільки у 1690 році Джон Стронг, капітан англійської експедиції, висадився на архіпелаг назвавши протоку Фолклендами, яка згодом і дала назву островам як Фолклендські острови [11].

Колонізація Фолклендських островів почалася відносно пізно аж у XVIII ст.: у 1764 році Франція першою засновує заснувує постійне європейське поселення у Порт-Луїс (фр. *Port Louis*) на сході Фолклендських островів і заявляє про свої права на Фолклендські острови. А у 1765 році й Британська імперія заявляє про свої права на Фолклендські острови і у 1766 році засновує своє поселення у Порт-Егмонт (анг. *Port Egmont*) на заході Фолклендських островів. Слід відзначити, що під час заснування британцями своєї колонії вони не знали про існування французької колонії на сході острову, а отже обидві країни претендували на повний суверенітет над островами [11].

У 1766 році, діючи в межах союзницьких домовленостей, закріплених «Пактом родини» (фр. *Pacte de Famille*, ісп. *Pacto de Familia*), Франція передала Іспанії свою колонію Порт-Луї на Фолклендських островах [15]. Цікаво зазначити, що однією з вимог Франції при передачі колонії, було щоб Іспанія зберегла колонію й, таким чином, не допустила повний контроль Британії над островами [21].

Напочатку 1767 року Іспанія взяла під контроль Порт-Луїс і перейменували його в Пуерто-Соледад [15]. А 10 червня 1770 року іспанці захопили британську колонію на острові Порт-Егмонт і змусили британців покинути острів. Такий крок іспанців спричинив першу Фолклендську кризу (10 липня 1770 року – 22 січня 1771 року), що ледь не призвело до початку війни між Британією та Іспанією. Все ж 22 січня 1771 року Іспанія та Британія уклали договір, який дозволяв британцям повернутися до Порт-Егмонт, після чого британський гарнізон повернувся до поселення у вересні 1771 року. Проте жодна із сторін не відмовилась від претензій на суверенітет над островами [21].

Хоча у 1771 році Британії вдалося повернути Порт-Егмонт, однак, згодом через економічні труднощі, британський уряд був змушений полишити свою присутність на багатьох заморських поселень, у тому числі із Фолклендських островів у 1774 році. Британські війська покинули острів залишили меморіальну дошку у Порт-Егмонт, яка символізувала претензії на суверенітет Британії над островами [21].

Фактично із 1774 року Іспанія одноосібно контролювала Фолклендські острови до 1811 року, коли після поразки у війні проти Аргентинської незалежності, іспанці покинули острови. Покидаючи Фолклендські острови, іспанці також залишили меморіальну дошку у Порт-Соледад, що символізувало претензії Іспанії на суверенітет над островами [15].

Деякий час Фолклендські острови були без офіційної адміністрації і острови ставили прихистком для рибалок із різних країн. Але у 1820 році

на суверенітет Фолклендських островів заявила претензії Аргентина (тоді Сполучені Провінції Ріо-де-ла-Плати, ісп. *Provincias Unidas del Río de la Plata*), посилаючись на принцип *uti possidetis*[2]. Відтак 6 листопада 1820 року над островом було піднято прапор Аргентини, що символізувало встановлення суверенітету Аргентини над Фолклендськими островами.

Заяви Аргентини про суверенітет над Фолклендськими островами підштовхнули Великобританію згадати про свої права на Фолклендські острови і, у 1833 році, відновити свій «законний суверенітет» над островами й прилежними островами [11]. Так, 2 січня 1833 року Британські війська захопили острів і видворили аргентинську адміністрацію із Фолклендських островів. На такий крок Аргентина відповіла тільки дипломатичним демаршем проти Британської імперії.

Уже в 1946 року проводячи ревізію зовнішньої політики Аргентини заявляє претензії на Фолклендські острови. Із 1965 по 1982 роки між урядами Аргентини та Великобританії велись двосторонні переговори під егідою ООН щодо майбутнього статусу Фолклендських островів. На початку 1970-х років сторонам вдалося досягнути ряду домовленостей, але із кінця 1970-х років перемовини між Аргентиною та Великобританією зайшли у глухий кут. Через відсутність прогресу у перемовинах із Британією щодо Фолклендських островів аргентинська хунта прийняла рішення силою захопити острови у 1982 році й військовим шляхом урегулювати суперечку щодо Фолклендських островів [17].

На 1982 рік, Фолклендські острови уже 149 років належали британцям, однак аргентинська хунта вирішила повернути острови собі на 150-ту річницю втрати Аргентиною Фолклендських островів [1].

Виклад основного матеріалу. У межах стратегічного планування у другій половині 1982 року аргентинська військова хунта прийняла таємну директиву розробити план захоплення Фолклендських островів [6, с. 78]. Таке рішення було зумовлене відсутністю прогресу в переговорах із Великою Британією щодо визнання суверенітету Аргентини над Фолклендськими (Мальвінськими), Південною Джорджією та Південними Сандвічевими островами. Аргентинська хунта приступила до розробки «плану Розаріо» (ісп. *Plan Rosario*) – кодової назви секретної військової операції із вторгнення Аргентини на Фолклендські острови. Основна ідея «плану Розаріо»: швидке захоплення Фолклендських островів й встановлення контролю над островами; мінімізація втрат шляхом проведення раптової десантної операції; подальше політико-дипломатичне закріплення суверенітету Аргентини [20; 23].

Рішення Аргентини вдатися до військового сценарію повернення Фолклендських островів, у той час коли все ще тривали двосторонні аргентино-британські переговори щодо статусу островів під егідою ООН, було прийнято через низку внутрішньополітичних, економічних, соціальних й міжнародних чинників. У цей період у Аргентині владу захопила військова хунта, яка у 24 березня 1976 року усунула в. о. президента Ісабель Мартінес де Перон (яка стала президентом після смерті свого чоловіка президента Хуана Перона) й встановила диктатуру в Аргентині відому як «процес національної реорганізації» [1].

На думку низки дослідників [1; 20], рішення військової хунти про вторгнення на Фолклендські острови було продиктоване прагненням зміцнити власну легітимність, мобілізувати патріотичні настрої аргентинського суспільства навколо питання повернення островів і відвернути увагу населення від глибокої внутрішньої кризи. На той час країна переживала стрімке погіршення економічної ситуації: рівень інфляції досягав близько 600 %, а промислове виробництво скоротилося майже на 20 % [1]. Водночас режим зазнавав дедалі більшої критики через репресії та масові порушення прав людини під час так званої «брудної війни[3]» [20]. За таких умов військовий конфлікт із Великою Британією розглядався керівництвом Аргентини як засіб консолідації суспільства, підвищення політичного авторитету хунти та зміщення уваги громадськості з внутрішніх проблем на зовнішньополітичний конфлікт [4, с. 104].

Важливим чинником, що сприяв радикалізації зовнішньої політики Аргентини, став черговий військовий переворот 11 грудня 1981 року.

[2] Uti possidetis (іноді використовують термін uti possidetis juris) – принцип, який історично сформувався у міжнародній практиці, відповідно до якого нові держави, які отримали незалежність, мають ту ж територію й межі, що мали перебуваючи колоніями, провінціями, залежними територіями чи адміністративними одиницями в складі імперії, держави чи державного утворення.

[3] «Брудна війна» (ісп. Guerra Sucia en la Argentina) – державний терор (масові викрадення, тортури, страти, польти смерті) здійснюваний аргентинською хунтою проти критиків режиму в період із 1976 по1983 рр. У результаті «брудної війни» у Аргентині, за різними оцінками, було вбито або зникли безвісти від 22 тис. до 30 тис. людей.

До влади прийшла нова військова хунта[4] на чолі з генералом Леопольдо Гальтьєрі, до складу якої також увійшли бригадний генерал Базиліо Ламі-Дозо та адмірал Хорхе Анайя [20]. Новий президент Леопольдо Гальтьєрі заявив про намір проводити «жорстку лінію у зовнішніх справах» [17], що свідчило про готовність керівництва країни до більш рішучих дій у територіальних суперечках.

Додатковим стимулом до ескалації стала невдала для Аргентини суперечка з Чилі щодо островів Піктон, Нуева та Леннокс у каналі Бігль[5]. У 1977 році міжнародний арбітраж (під головуванням королеви Великобританії) постановив залишити ці острови під суверенітетом Чилі [3, с. 61]. Попри рішення міжнародного арбітражу, Аргентина відмовилася визнавати його результати та у 1978 році розпочала підготовку до військового захоплення островів у каналі Бігль. Тоді втрутився Папа Іван-Павло II і почався ватиканський арбітраж, який зв'язав руки аргентинській хунті щодо можливого військового рішення майбутнього островів Піктон, Нуева і Леннокс у каналі Бігль [3, с. 63]. Унаслідок цього Фолклендські острови стали для аргентинської хунти головним напрямом реалізації територіальних претензій [3]. Крім того, питання їхнього повернення постійно залишалося в центрі уваги аргентинських засобів масової інформації та суспільної дискусії [17].

Отже, рішення про вторгнення на Фолклендські острови було зумовлене поєднанням внутрішніх і зовнішніх чинників. Усередині країни військовий режим стикався з глибокою політичною нестабільністю, економічною кризою та зростанням суспільного невдоволення, тоді як на міжнародній арені невдача у врегулюванні територіальної суперечки з Чилі підштовхнула аргентинське керівництво до реалізації своїх претензій щодо Фолклендських островів силовим шляхом.

До того ж, на початку 1980-х рр. Британія та Аргентина мали діаметрально протилежні воєнні стратегії. Так, Великобританія, через рецесію початку 1980-х років, значно зменшила інвестиції в військову сферу, а також скоротила військову присутність за кордоном (на Далекому й Близькому Сході та в Середземномор'ї), в тому числі, було скорочено гарнізон і на Фолклендських островах. На початку 1982 року, у рамках нової стратегії, британський флот скоротили на 30 %, а ВПС (військово-повітряні сили) Британії скоротили із п'яти ескадрильї до однієї ескадрильї, окрім того у Королівського флоту не залишилося бортових літаків раннього попередження, а дальні бомбардувальники Вулкан, підлягали виведенню із експлуатації. Але попри скорочення британська військова структура й британські військові залишалися «гордими, професійними, впевненими та добре підготовленими» [23, с. 23].

Натомість, воєнна стратегія Аргентина із другої половини XX століття виразно контрастувала із британськими скороченнями 1970–80-х. Аргентина здійснила значні інвестиції у військову сферу: у 1951 році Аргентина викупила у США крейсера «Фенікс», який перейменували у «Генерал Бельграно» (цей крейсер міг наносити цілі далі, ніж будь-який із кораблів британського флоту); у 1968 році Аргентина купила в Нідерландів авіаносець «Вейнтісінко де Майо»; значні інвестиції здійснювались в ВПС (на початок Фолклендської війни ВПС Аргентини нараховували понад 200 винищувачів різних типів) [23, с. 23]. Адмірал Хорхе Анайя, глава аргентинських ВМС (військово-морські сили), наприкінці 1970-х років здійснював великі закупівлі військових кораблів, літаків, гелікоптерів та іншої техніки, що суттєво посилювало аргентинську військову міць [23, с. 21]. Саме адмірал Анайя наполягав на військовому варіанті повернення Фолклендських островів [20]. Отож, гонка озброєнь Аргентини, в той час коли Британія скорочувала свій воєнний потенціал, могла стати одним із чинників який переконав аргентинську хунту вдатися до силового сценарію на Фолклендах.

Іншою перевагою Аргентини, у відношенні до Фолклендських островів, було географічне розташування. Адже Фолклендські острови знаходяться на відстані приблизно 12 500–13 000 кілометрів від Великобританії, тоді як від Аргентини на відстані всього 480–600 кілометрів [9, с. 140]. Отож, аргентинське військове командування передбачало, що у випадку воєнного протистояння ВПС Аргентини зможуть завдавати удари із материка, не потребуючи дозаправки, також ВМС Аргентини зможуть оперативно перекидати додаткові військові сили, боєприпаси та провізію із материкової Аргентини на Фолклендські острови

[4] Тільки під час правління хунти відомої як «процес національної реорганізації» (1974–1983 рр.) в Аргентині було змінено чотирьох керівників цієї ж хунти: 1) 1976–1980: Хорхе Відела; 2) 1980–1981: Роберто Віола; 3) 1981–1982: Леопольдо Гальтієрі; 4) 1982–1983: Рейнальдо Біньйоне.

[5] Проблема Фолклендських островів виникла одночасно дипломатичною суперечкою Аргентини з Чилі щодо островів Піктон, Нуева і Леннокс у каналі Бігль. Аргентина зазнала невдачі в арбітражі в 1977 році, коли Міжнародний арбітраж виніс рішення на користь Чилі. А пізніше за посередництва Святого Престолу (Ватикану) удалось мирно вирішити територіальні протиріччя Аргентини й Чилі у 1984 р. [3, с. 59–69].

[23, с. 24]. В той час як для Лондону перекидання флоту із Британії та Середземномор'я до Фолклендських островів потребувало три тижні часу [23, с. 25], а ведення Британією воєнної компанії на Фолклендах вважалось логістично складною задачею [23, с. 24].

Аргентинська хунта, враховуючи логістичні виклики для Британії та свої переваги, а також будучи проінформованими про скорочення воєнного бюджету Британії та військової присутності на Фолклендах й вірячи у аргентинську військову міць, вважала, що британці не будуть вдаватися до військового протистояння, й що «аргентинське вторгнення змусить обидві країни розпочати серйозні переговори, що зрештою призведе до зміни суверенітету островів» [23, с. 22]. Аргентинська хунта не очікувала, що Великобританія вирішить дати військову відсіч Аргентині на Фолклендах. Уряд Аргентини, навіть, не розробляв план дій на випадок, якщо Британія вирішить вдатися до військового сценарію повернення островів [9, с. 149].

Аргентинська військова хунта планувала здійснити вторгнення на Фолклендські острови у червні 1982 року, тобто в середині зими в Південній Атлантиці. Проте розвиток подій на острові Південна Джорджія змусив керівництво країни перенести початок операції на більш ранній термін. Зокрема, 19 березня 1982 року на острові Південна Джорджія, під приводом демонтажу закинутої китобійної станції, висадилася група аргентинських громадян, які офіційно були представлені як торговці металобрухтом (за іншою версією, серед них перебували військовослужбовці спеціальних підрозділів ВМС Аргентини). Учасники експедиції встановили на острові аргентинський прапор, що було зафіксовано аргентинськими журналістами, а згодом відповідні кадри поширилися в аргентинських медіа. У відповідь на дії аргентинців уряд Великої Британії виступив із дипломатичним протестом, вимагаючи відновлення британської символіки на острові та негайного виведення аргентинських громадян із Південної Джорджії [7, с. 10]. Через дипломатичний протест Британії аргентинська хунта почала побоюватися, що Британія тепер посилить свою військову присутність на Фолклендських островах, а отже буде втрачено момент [19]. 23 березня хунта ухвали рішення змістити дату вторгнення на Фолклендські острови на квітень 1982 року. Буенос-Айрес зробив ставку на повне вторгнення [17] й розпочав маневри в Південній Атлантиці.

У Лондоні маневри аргентинських ВМС викликали підозру Джона Нотта, міністра оборони Британії, який ввечері 31 березня 1982 року повідомив Маргарет Тетчер, що аргентинський флот здійснює маневри, які можуть бути навчальними або готуються до захоплення Фолклендських островів [23, с. 25]. Британська прем'єр-міністр терміново скликала нараду міністрів. На екстреному засіданні міністрів М. Тетчер звернулась за порадою до адмірала Генрі Ліча, головнокомандувача Королівським ВМС, який беззастережно відповів, що «роль Великобританії в міжнародних справах матиме мало значення в майбутньому, якщо вона нічого не робитиме» [23, с. 25]. Адмірал Ліч запропонував сформувати оперативну групу із есмінців, фрегатів та десантних кораблів й направити її у район Фолклендів [2]. 1 квітня було віддано наказ на підготовку передислокації на південь до Фолклендів [14]. Через значну відстань Фолклендських островів від Британії, передислокація Королівського флоту до Фолклендів потребувала трьох тижнів часу [23, с. 25].

Пізно ввечері 31 березня 1982 року, британці перехопили сигнал від ВМС Аргентини до аргентинського підводного човна «*Santa-Fe*», який наказував провести розвідку берегів для висадки поблизу Стенлі. Тому уже було відомо, що «вторгнення на Фолклендські острови – неминуче» [23, с. 25]. Уже 1 квітня 1982 року британські морські піхотинці готувались до оборони Фолклендів: заблокували транспортними засобами аеродром Стенлі та розтягнули колючий дріт на східних пляжах порту Стенлі, передбачаючи напад на схід від Стенлі [23, с. 25]. Кілька десятків британських морських піхотинців на Фолклендах мали мало шансів зупинити переважаючи сила аргентинців. Як вважає Кеннет Привратський «Коли мова зайшла про Фолклендські острови в 1982 році, британці [...] не мали розробленого плану на випадок надзвичайних ситуацій, якщо Аргентина вторгнеться. На Фолклендських островах не було військової інфраструктури, навіть ґрунтових доріг за межами Стенлі. Крім кількох десятків королівських морських піхотинців, дислокованих у Стенлі або поблизу нього, британцям не вистачало того, що військові лідери називають 'передовою присутністю' поблизу Фолклендських островів. У них не було жодної попередньої техніки в цьому районі» [23, с. 24].

2 квітня 1982 року о 4.30 ранку ВМС Аргентини, без оголошення війни, вторглися на Фолклендські острови й захопили їх [1]. Аргентинські війська висадилися не на сході від Стенлі, де їх очікували британці, а на півдні від Стенлі в районі Маллет-Крік. Розділившись на декілька груп

аргентинські сили попрямували до стратегічних об'єктів на островах: так, одна група направилась до Будинку уряду на Фолклендах, резиденції губернатора Рекса Ханта; інша група аргентинських військових висадилися на пляжі Йоркської затоки, на північному заході від аеропорту Стенлі, захопила аеродром й незабаром вирушили з аеродром до центру міста [23, с. 25]

Аргентинські збройні сили зустріли незначну протидію (на острові було лише 57 морських піхотинців, 11 моряків та 23 поліцейських) [1] та добровольців із *Falkland Islands Defence Force* (близько 20–30 осіб), незважаючи на короткі перестрілки та кілька вибухів [23, с. 25], аргентинські сили швидко оволоділи адміністративними будівлями та стратегічними об'єктами [1]. Менш ніж за три години після початку операції аргентинські війська захопили усі адміністративні будівлі та стратегічні об'єкти на Фолклендах й ув'язнили британський гарнізон [23, с. 25]. Усі комунікації із Лондоном було заблоковано аргентинцями. Уже о 9.30 ранку генерал Леопольдо Ґальтієрі оголосив – «Мальвіни наші!» [1].

Захопивши Фолклендські острови аргентинська хунта призначила генерала Маріо Менендеса військовим губернатором окупованих островів [10, с. 81]. Порт-Стенлі відразу ж було перейменовано на Пуерто-Аргентино, іспанська мова стала мовою окупаційної адміністрації [1]. А аргентинська військова адміністрація розпочала репресії проти острів'ян, яких вважала загрозою для свого панування на Фолклендських островах. Так, у військової адміністрацію, яка прибула на острів, уже були «папки» із даними на потенційно небезпечних жителів Фолклендів. Аргентинською військовою адміністрацією було заарештовано усіх кого вважали загрозою й які могли стати в опозицію до аргентинського панування на островах. Деяких із арештованих військова адміністрація висилала із островів (було вислано Девіда Колвілла, редактора місцевої газети *Falklands Times*, а також декілька сімей британців, які проживали на Фолклендських островах із 1840-х років) [10, с. 81–88].

Аргентина спробувала представити міжнародній громадськості захоплення Фолклендських островів як «мирне та безкровне» [9, с. 139], проте фотографії, які ширилися із Фолклендів демонстрували знищення британських казарм і приниження британських піхотинців, яким займались аргентинські військові [9, с. 139; 23, с. 26]. Приниження британських піхотинців на Фолклендах та депортації не угодних аргентинському режиму фолклендців – отримала гостру критику від міжнародної громадськості. Тому пропагандистська стратегія Аргентини про «мирне та безкровне» повернення Фолклендів була зруйнована. На думку Стівена Бедсі, це була перша «невдача Аргентини» під час Фолклендської компанії [9, с. 139].

2 квітня 1982 року, Міністерства оборони Аргентини повідомило Міністерства оборони Великобританії, що «аргентинці перебувають на острові та контролюють його» [16]. Аргентина окупувала острови без попередження й без оголошення про вихід із переговорного процесу щодо Фолклендських островів, які велись між Аргентиною і Британією під егідою ООН із 1960-х рр. Такий агресивний крок щодо спірних островів у Лондоні сприйняли як «принизливий удар» й «підрив престижу Великобританії у світі» [6, с. 74]. У відповідь на агресію Аргентини 2 квітня 1982 року Великобританія розірвала дипломатичні відносини із Аргентиною [1].

Цього ж дня, 2 квітня 1982 року, британський журналіст Бі-Бі-Сі Лаурі Марголіс поспілкувався з жителем острова по радіо-передатчику, який підтвердив те, що Аргентина захопила острів: «Вони приземлилися сьогодні вранці приблизно о 09:30 за Гринвічем на десантних кораблях, увірвалися в столицю Порт-Стенлі та захопили урядовий офіс, вони висадилися з важкою бронетехнікою. Зараз ми під їхнім контролем. Вони передають, що з усіма місцевими жителями поводитимуться як звичайні. Зараз у Стенлі досить мирно» [22]. Цікаво відзначити, що після виходу в радіо-ефір матеріалу журналіста Міністерство закордонних справ Великобританії зв'язалось із журналістом Лаурі Марголісом, щоб дізнатися деталі та вийти на контакт із інформатором [22]. Отож, після захоплення, 2 квітня 1982 р., Лондон не мав жодної інформації про хід подій на Фолклендських островах.

Швидко зорієнтувавшись уряд Тетчер приступив до розробки плану по деокупації Фолклендських островів. 3 квітня 1982 р., на екстреному засіданню кабінету міністрів було ухвалено рішення про розробку плану повернення островів, яке було схвалено Палатою громад. А уже 6 квітня уряд Тетчер сформував військовий кабінет (уперше після Другої світової війни) [1; 14].

У відповідь на аргентинське вторгнення Лондон розпочав наступ на двох напрямках: дипломатичному та військовому. Метою дипломатичних заходів Британії було завдати фінансових та санкційних обмежень Аргентині. Перешим результатом були санкції ЄС проти Аргентини. Низка

європейських країн розірвали контракти й співпрацю із Аргентиною. Лондон отримав політичну підтримку від країн Співдружності Націй, а саме: Австралії, Канади та Нової Зеландії та ін. А президент Франції, Франсуа Міттеран, попри розбіжності із Лондоном щодо політики у Європі, першим запропонував допомогу уряду Тетчер. Франція наклала ембарго на продаж зброї та допомогу Аргентині, також Франція надала Британії можливість використовувати свій порт і аеродром у Дакарі (Сенегал). Інший союзник Великобританії – США, спершу пробували виступити посередником (із 8 квітня по 16 квітня 1982 р. США здійснювали дипломатичне посередництво між Аргентиною та Британією), але не досягнувши успіху США вирішили припинити посередництво, а 30 квітня 1982 року США оголосили, що у цьому конфлікті підтримуватимуть Британію наклавши санкції на Аргентину [1; 6, с. 82]. Тут варто відзначити, що упродовж Фолклендської війни Великобританія отримувала значну матеріально-технічну, розвідувальну й дипломатичну допомогу від держав-союзниць, насамперед США та Франції [8].

У Аргентини також появились союзники, а саме Куба, яка активно виступали за підтримку Аргентини; Перу, уряд якої навіть таємно намагався закупити боєприпаси у Франції для Аргентини; Лівія, яка надавала озброєння Аргентині. Таємно Аргентині допомагав СРСР; теж таємно Аргентині допомагав Ізраїль, попри офіційну політику нейтралітету [1].

Паралельно британські дипломати працювали в ООН: за поданням Ентоні Парсонса, посла Великобританії в ООН, 3 квітня 1982 року Рада Безпеки ООН ухвалила Резолюцію 502 [24], яку підтримали Великобританія, США, Ісландія, Франція, Японія, Того, Уганда, Гаяна, Японія, Йорданія та ін., «утримались» під час голосування СРСР, КНР, Польща, Іспанія; «проти» виступила Панама [6, с. 73]. Резолюція 502 декларувала, що «існує порушення миру в районі Фолклендських (Мальвінських) островів», закликала «уряди Аргентини та Сполученого Королівства шукати дипломатичне вирішення їхніх розбіжностей і повністю поважати цілі та принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй» й вимагала «негайного виведення всіх аргентинських військ з Фолклендських (Мальвінських) островів» [24]. Резолюція 502 – була дипломатичною перемогою Великобританії, оскільки резолюція закликала до виведення лише аргентинських збройних сил, а у випадку відмови Аргентини – це автоматично ставало порушення статуту ООН. Проте уряд Аргентини відмовився виконувати вимоги Резолюції 502 [6, с. 73].

Над військовим сценарієм працював військовий кабінет. Уже в перші дні після аргентинського вторгнення він розробляв план повернення Фолклендських островів військовим шляхом, цей план відомий в історії під назвою операція «*Corporate*». Відновлення Британської влади над Фолклендських островів вважалося складним завданням [12], через логістичні виклики ВМС США оцінювали шанси британського контрвторгнення як «військово неможливі» [18, с. 72], а Джон Нотт, тодішній міністр оборони Британії, вважав операцію із військового повернення Фолклендів «нежиттєздатною» через логістичні труднощі [23, с. 24].

Розуміючи логістичні виклики британські військові розпочала ретельну підготовку до військового повернення Фолклендських островів. На відміну від уряду Тетчер, який, здається, недооцінивши реальність загрози від аргентинської хунти, британські військові були на крок попереду у питаннях щодо оцінки загроз й підготовки матеріально-технічного забезпечення [23, с. 28]. Британське військове командування приділило багато уваги плануванню: враховуючи відстань від Великобританії до Фолклендів, британські військові на перших етапах підготовки займались пошуком кораблів для переміщення сил і постачання на південь й для підтримки Королівського флоту [23, с. 29].

Важливою складовою британської логістики стала система STUFT (*Ships Taken Up From Trade*) – реквізовані або тимчасово мобілізовані цивільні судна, які використовувалися для транспортування військ, техніки, продовольства та матеріальних ресурсів. Реквізування торгових кораблів під час війни у Британії було загальноприйнятим правилом протягом століть [23, с. 30]. Завдяки залученню торгового флоту Великобританія змогла швидко збільшити свої транспортні можливості та забезпечити безперервне постачання експедиційного корпусу на великій відстані від метрополії [4, с. 102].

План британських військових передбачав негайне «відправлення військово-морської та десантної оперативної групи, яка складалася із майже всього надводного флоту плюс декілька ударних підводних човнів [...] та з авіаносної оперативної групи з двома легкими авіаносцями [...] і десантної оперативної групи, яку пізніше посилену ще однією легкою піхотною бригадою» [9, с. 141–142]. Так, до кінця Фолклендської війни

британцями було «залучено понад 100 кораблів і 28 000 чоловік» [9, с. 142].

7 квітня 1982 року Британія оголосили указ про «морську зону відчуження» навколо Фолклендських островів, яка мала діяти із 12 квітня 1982 року, і в межах цієї зони британськими силами будуть атаковані аргентинські військові кораблі та військові транспорти [9, с. 151]. А 30 квітня 1982 року британський уряд новим указом розширив «зону відчуження» на 200 морських миль (370 кілометрів) навколо Фолклендських островів. Відповідно до цього указу усі літаки й кораблі будь-якої країни, які заходили у «зону відчуження» могли бути атаковані, якщо вони допомагали аргентинській армії [13, с. 82].

Інша проблема, яка турбувала британське військове командування – це були умови на Фолклендських островах. В цьому процесі важливу роль відіграв Юен Саутбі-Тейюр[6], який був добре обізнаний про «берегові лінії, температури, вітри, рельєф, інфраструктуру, мешканців, комунікації тощо» на Фолклендських островах. Саутбі-Тейюр детально проінформував й про стан і майбутні логістичні виклики на островах, адже на Фолклендах «не було жодних доріг», а острови «складалася здебільшого з торф'яних боліт» й «масивних скель». Окрім того, на островах було мало дерев, а також «дуже мало питної води», а вітер дув із швидкістю 11–20 вузлів. Отож, для британських військових було зрозуміло, що на Фолклендських островах не варто висаджувати багато транспортних засобів, а тільки ті які перевозитимуть важливе обладнання (радіостанції, системи захисту тощо). Це також означало, що британським солдатам доведеться нести більшість спорядження й запасів на своїх спинах [23, с. 34]. Окрім того, для британського військового командування важливою частиною оперативного планування була розробка «розвідувальної картини», яка б дозволила оцінити сили противника на Фолклендських островах [9, с. 160]. Таким чином, успіх британської кампанії значною мірою був зумовлений не лише перевагою у підготовці та озброєнні, але й ефективною організацією логістичного забезпечення на стратегічному та оперативному рівнях [4, с. 106].

У період із 2 до 21 квітня 1982 року, коли тривали дипломатичні зусилля Сполучених Штатів Америки щодо врегулювання конфлікту, активні бойові дії між сторонами фактично не велися. Водночас Великобританія використала цей час для ретельного планування майбутньої операції, підготовки особового складу та перекидання військово-морських сил до Південної Атлантики [4, с. 106].

Вирішальне значення для успіху британської операції зі звільнення Фолклендських островів мало ефективне логістичне забезпечення. Через значну віддаленість архіпелагу від Великобританії – приблизно 13 тисяч кілометрів – проведення воєнної кампанії потребувало створення складної та надійної системи транспортування, постачання й підтримки військ у зоні бойових дій. Ключовим логістичним вузлом став острів Вознесіння в центральній частині Атлантичного океану, який використовувався як проміжна база [23]. Саме через острів Вознесіння проходила більшість британських повітряних та морських комунікацій під час операції «*Corporate*». Цей острів став основним пунктом базування ВПС Британії в операції із визволення Фолклендських островів [4, с. 106].

Не менш складним завданням було забезпечення дій британської авіації. Через значну віддаленість району бойових дій Королівські ВПС були змушені здійснювати польоти надзвичайної дальності із використанням багаторазового дозаправлення в повітрі [23].

Першою метою британських військових став острів Південна Джорджія. Оскільки звільнення Південної Джорджії могло забезпечить значну наземну підтримку для британського флоту. Окрім того, британська розвідка повідомляла про зменшення присутності аргентинських військових на острові Південна Джорджія. Із 21 квітня 1982 року британські ВМС проводили розвідку біля островів Південна Джорджія. 21–22 квітня перші групи британських військових висадилися на острові Південна Джорджія. 25 квітня аргентинці спробували витиснути британців із острова, однак британці, при підтримці флоту й авіації, контратакували і після не тривалого бою, аргентинці здались. 25 квітня 1982 р. острів Південна Джорджія було звільнено [14]. Цього ж дня, британці серйозно пошкодили аргентинський підводний човен «*Santa-Fe*», який згодом затонув [17].

Із 25 квітня до 1 травня британські сили закріплювались на острові Південна Джорджія. Готувався новий етап бойових дій метою якого було остаточне звільнення Фолклендських островів [23].

Новий етап бойових дій розпочався 1 травня 1982 року з авіаційного удару Королівських ВПС Великобританії по аеродрому Стенлі на

[6] Юен Саутбі-Тейюр (Ewen Southby-Tailyour) – британський офіцер морської піхоти та дослідник. Юен Саутбі-Тейюр став ключовим радником британських військових щодо питань місцевості на Фолклендаї. Його детальні дослідження узбережжя Фолклендів, проведені напередодні війни, були використані під час планування висадки британського десанту на Фолклендських островах [23].

Фолклендських островах в рамках операції «*Black Buck*» [17]. Одночасно кораблі Королівського флоту (одним есмінець та два фрегати) атакували аргентинський гарнізон на Фолклендах [9, с. 162].

Атака на аеродром Стенлі було надзвичайно складною місією через відстань, адже авіабаза ВПС Британії була на о. Вознесіння, тому нальоти на аеродром Стенлі були на відстань більше 3 400 морських миль (близько 6 300 км), а сам політ «туди й назад» займав 6 600–6 800 морських миль (відповідно більше 12 тис. км). Тривалість польоту для рейдів *Black Buck* становила приблизно 15–16 годин у повітрі (іноді більше) [25]. 1 травня, Британські ВПС, за допомогою бомбардувальника «Вулкан», попри складність завдання, прорвали аргентинську протиповітряну оборону та атакували аеродром Стенлі. Бомбардування аеродрому Стенлі продемонстрували, що хоча найближчий аеродром був за тисячі миль на острові Вознесіння, ВПС Британії могли завдати удару по аргентинських силах на Фолклендах [23, с. 53]. Особливо показовими стали операції «*Black Buck*», під час яких стратегічні бомбардувальники «*Vulcan*» здійснювали удари по аеродрому Стенлі, виконуючи одні з найдовших бойових вильотів в історії військової авіації того часу. Загалом у межах операцій «Black Buck» було проведено сім бойових місій. Їхніми цілями стали аеродром Стенлі, радіолокаційні станції та об'єкти протиповітряної оборони аргентинських військ. Хоча безпосередні матеріальні збитки, завдані аргентинській інфраструктурі, були обмеженими, операції мали значний стратегічний і психологічний ефект [17].

У відповідь на атаку по аеродрому Стенлі, 2 травня 1982 року, ВМС Аргентини здійснили спробу наймасштабнішої військово-морської контратаки проти британських ВМС. Аргентинська стратегія передбачала маневр подвійного охоплення («кліщів[7]»): з півночі мала діяти оперативна група на чолі з авіаносцем «Вейнтісінко де Майо», а з півдня – група крейсера «Генерал Бельграно» [9, с. 162]. Британський адмірал Джон Вудворд (*John Woodward*) виявив маневри аргентинських ВМС й наказав атакувати крейсер «Генерал Бельграно», щоб не потрапити в «кліщі» [2]. Під час цієї атаки британський підводний човен «Конкерор» потопив найпотужніший аргентинський крейсер «Генерал Бельграно», в результаті чого загинуло 323 аргентинських солдатів [5]. Зазнавши значних втрат аргентинці змушені були відступити [25].

Перемога ВМС Британії 2 травня мала стратегічний ефект на подальший розвиток подій: по-перше, було усунуто загрозу аргентинського флоту, адже після втрати крейсера «Генерал Бельграно» аргентинський флот більше не брав участі у боях; по-друге, в аргентинському командуванні намітився розкол, а в аргентинському суспільстві спав ентузіазм; по-третє, на міжнародній арені Британія укріпила свій авторитет продемонструвавши потенціал свого військового флоту [25]. Варто відзначити, що знищення крейсера «Генерал Бельграно» мала не однозначну оцінку на міжнародній арені, ряд країн критикували Британію за цей крок, оскільки крейсер «Генерал Бельграно» на той час перебував за межами «зони повного відчуження» [9, с. 146].

Хоча збройні сили Аргентини все ще контролювали й укріпились на Фолклендських островах, ініціатива перейшла до збройних сил Британії. Аргентина здійснила ще ряд успішних атак, як-от 4 травня, коли аргентинськими ВПС було знищено британський есмінець «Шеффілд» [23]. Есмінець «Шеффілд» не затонув відразу, а був покинутий і згорів, а пізніше його затопили самі англійці [9, с. 162]. Проте Аргентини не змогла переломити хід воєнних подій [23]. Після втрати крейсера «Генерал Бельграно» Аргентина перестала використовувати флот, натомість активно задіювала ВПС.

Окрім того у аргентинських військових через блокаду Королівським ВМС, почалися проблеми із запасами. Як згадує Пабло Гарріга, колишній аргентинський солдат й учасник бойових дій на Фолклендських островах: «Солдати їли зі сміттєвих баків острів'ян, і в багатьох випадках нам доводилося перетинати мінне поле, щоб піти 'вкрасти' власні резервуари для зберігання, або полювати на овець, щоб вижити» [5].

Для Аргентини викликом, під час активних бойових дій, стала залежність від імпорту військової техніки й боєприпасів. Так, Пабло Гарріга відзначає, що протистояння із британськими військовими було диспропорційне, адже британці були «екіпірованими за останнім словом техніки» [5]. Також британці мали переваги у інформаційно-практичному забезпеченні, а саме володіли «супутниковими фотографіями» [5]. На противагу британцям, аргентинські солдати «із мізерним матеріально-технічним забезпеченням», вважає Пабло Гарріга, могли протиставити тільки «героїзм» [5].

[7] У військовій термінології «кліщі» (англ. pincer або pincer movement) – це маневр, коли війська одночасно наступають з двох або більше напрямків, намагаючись охопити противника з флангів і оточити його [2].

21 травня британські війська здійснила висадку біля Сан-Карлос на Фолклендських островах [12]. Британські війська десантувались на крайній західній стороні Східного Фолкленду в порту Сан-Карлос і затоці Аякс, у той час як аргентинці очікували висадку британського десанту з півдня в районі Блафф-Коув, поблизу Порт-Стенлі [9, с. 160]. Встановивши безпечний плацдарм у Сан-Карлос збройні сили Британії із вогневою підтримкою авіації та флоту розпочали наступальні дії проти Аргентини на острові. Так, із 27 по 28 травня, із боями британськими збройними силами були звільнені Дарвін і Гуз-Грін [12]. У ході битви британці втратили 18 солдат, а аргентинці 47 убитими та 941 полоненими. А 30 травня британці захопили стратегічну гору Кент. Перевага на острові перейшла до британців [23].

1 червня на Фолклендські острови прибуло ще 5 тисяч британських військових. Британський генерал Джеремі Мур (*Jeremy Moore*), розпочав планування наступу на Стенлі, де все ще перебував останній аргентинський гарнізон [14]. 11–13 червня розпочався наступ на Стенлі. Так, у ніч на 11 червня 1982 р. британські війська, підтримані вогнем із кораблів Королівського флоту, атакували стратегічні висоти довкола м. Стенлі. В результаті нічної атаки було захоплено гору Гаррієт, гору Двох Сестер та гору Лонгдон. А 13 червня, розпочалася друга й завершальна фаза під час якої британські військові захопили хребет Вірелес та гору Тумблдаун, які були останніми природними лініями захисту довкола Стенлі. Стало зрозуміло, що аргентинські військові у Стенлі не зможуть зупинити наступ британців [12].

14 червня 1982 року Великобританія оголосила про припинення вогню та про початок переговорів про капітуляцію. Цього ж дня, увечері 14 червня 1982 р., аргентинський генерал Маріо Менендес підписав акт капітуляції перед британським генералом Джеремі Муром в м. Стенлі. Війну за Фолкленди була завершено. 20 червня 1982 р., було звільнено й Південні Сандвічеві острови, що входили до групи Фолклендських островів. На всіх островах було відновлено контроль Великобританії [14].

В ході воєнної компанії за Фолклендські острови Аргентина втратила 649 солдат вбитими, 1068 поранених та понад 11 000 полоненими. Окрім того Аргентина втратила крейсер «Генерал Бельграно», підводний човен «*Santa-Fe*», один патрульний катер, чотири вантажні судна і одне розвідувальне судно, а також 75 літаків й 25 вертольотів. А Великобританія під час війни за Фолкленди втратила 255 солдатів, 777 поранених та трьох остров'ян вбитими. Окрім того Британія втратила 10 літаків, 24 вертольоти, два фрегати, два есмінці, один контейнеровоз, один десантний корабель [9, с. 142–143]. Фолклендська війна 1982 року була обмежена театром, який британці назвали як «зону повного відчуження» в радіусі 200 морських миль (370 кілометрів) від Фолклендів, без атак британських збройних сил на материкову Аргентину чи атак аргентинських сил на Британські острови [9, с. 143].

В результаті поразки у Фолклендській війні в Аргентині відбулась зміна влади у військовій хунті. Так, 17 червня 1982 року Леопольдо Галтьєрі подав у відставку. А у 1983 році в Аргентині відбулися вибори в результаті яких владу здобув демократичний опозиціонер – Рауль Альфонсін, як наслідок із воєнною диктатурою в Аргентині було покінчено й Аргентина стала на шлях демократизації [8].

Варто відзначити, що обидві сторони, під час Фолклендської війни, мали різні види переваг: так, Британія мала перевагу в флоті (атомні підводні човни, авіаносці), а також краща підготовка особового складу; тоді як Аргентина мала переваги: близькість театру бойових дій; чисельність авіації; наземне угруповання військ, яке захопило і перебувало на островах.

Висновки. Оцінюючи стратегії сторін під час Фолклендської війни, слід відзначити, що Аргентина успішно реалізувала початковий етап операції із захоплення островів, використавши фактор раптовості, й захопила Фолклендські острови 2 квітня 1982 року. Операція по захопленню Фолклендських островів стала певною мірою «несподіванкою» для Британського уряду. Водночас, варто відзначити і стратегічні прорахунки Аргентини, а саме: недооцінка політичної волі уряду Тетчер; недооцінка британського флоту; відсутність плану на випадок британської відповіді; переоцінка Аргентиною власних можливостей; недостатня логістична підготовка гарнізону на островах; залежність від імпортного озброєння.

Британський уряд, який на передодні Фолклендської війни, недооцінив реальність загрози від аргентинської хунти щодо Фолклендських островів, проте швидко зорієнтувавшись Лондон почав наступ на дипломатичному напрямку та розпочав підготовку до військового повернення Фолклендських островів. Під час підготовки, що тривала у першій половині квітня 1982 року, британське військове командування приділило багато уваги плануванню й логістиці. Британії

навіть довелося вдатись до реквізування торгових кораблів на потреби війни. Окрім того, британські військові детально вивчали рельєфні особливості островів щоб розуміти яку техніку можуть застосовувати на островах. Важливе значення для британські військові приділяли пошуку розвід даних.

25 квітня 1982 року за підтримки ВПС та ВМС британським піхотинцям вдалось звільнити острів Південна Джорджія. А 2 травня британські ВМС потопили аргентинський крейсер «Генерал Бельграно» чим скували дії аргентинського флоту. Після втрати крейсера «Генерал Бельграно» аргентинські військові не застосовували більше ВМС, а тільки авіацію.

21 травня британські військові висадились біля Сан-Карлос на Фолклендах. Встановивши безпечний плацдарм у Сан-Карлос британські піхотинці за вогневої підтримки британської авіації та флоту розпочали наступальні дії проти Аргентини на острові. У період із 27 травня по 13 червня 1982 року британці захопили усі стратегічні об'єкти на Фолклендах заблокувавши аргентинські сили у Порт-Стенлі. 14 червня 1982 року аргентинські сили на Фолклендських островах капітулювали.

Результатом Фолклендської війни стало відновлення влади Великобританії на Фолклендських та прилежних островах Південна Джорджія та Південний Сандвіч. Боєві дії між Аргентиною та Великобританією під час Фолклендської війни велись на Фолклендських островах та сусідніх Південна Джорджія і Південний Сандвіч, а також у водах прилеглих до цих островів.

Список літератури:

1. Войтко А. На край світу – за корону. 35 років Фолклендській війні. *Дзеркало тижня*, 2017. URL: https://zn.ua/ukr/HISTORY/na-kray-svitu-za-koronu-35-rokiv-folklendskiy-viyni-_.html (дата звернення 15.06.2026).
2. Вудворд С. Фолклендская война. Мемуары командующего фолклендской ударной группой. / упр. П. Робинсон, предсл. М. Тетчер. Симферополь : Доля, 2005. 416 с.
3. Данилюк І. В. Ватиканська дипломатія та конфлікт Бігль (1978–1984 рр.). *Американська історія і політика*. 2021. № 12. С. 59–69. https://doi.org/10.17721/2521-1706.2021.12.6
4. Данилюк І., Пристайко В. Фолклендська війна 1982 року: аргентино-британський збройний конфлікт. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки*. 2024. С. 100–110. https://doi.org/10.32782/2663-5984.2024/3.16
5. Ларрус П. Фолклендські острови – відкрита рана Аргентини. / переклад М. Віда, І. Тіпер. *GlobalVoices*, 2023. URL: https://uk.globalvoices.org/2023/10/20/7980/ (дата звернення 15.06.2026).
6. Пик С. Фолклендська війна 1982 р. крізь призму «особистісного чинника». *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. Вип. 46, 2019. С. 72–87. http://dx.doi.org/10.30970/vir.2019.46.0.10363
7. Проскуренко О. Фолкленди 1982: Невідома війна. Чернігів, 2023. 152 с.
8. Шурхало Д. Фолкленди: остання імперська війна Британії, або як демократія перемогла диктатуру. *Радіо Свобода*, 2022. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/velyka-brytaniya-peremoha-viyna-arhentyna-folklendski-ostrovy/31896539.html (дата звернення 15.06.2026).
9. Badsey S. An Overview of the Falklands War: Politics, Strategy and Operations. *The Military History Annual*. 2012. № 1. P. 139–166.
10. Bound G. Falkland Islanders at War. London: Pen & Sword Books Limited, 2006. 224 p.
11. Cawkell M. The History of the Falkland Islands. Nelson, 2001. 190 p.
12. Corum J. Argentine Airpower in the Falklands War: An Operational View. *Air and Space Power Journal*. № 16(3), 2002. P. 59–77.
13. Finlan A. The Royal Navy in the Falklands Conflict and the Gulf War: Culture and Strategy. London : Psychology Press, 2004. 214 p.
14. Freedman L. The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy (Government Official History Series). ⁊London: Routledge, 2005. 858 p.
15. Goebel J. The Struggle for the Falkland Islands: A Study in Legal and Diplomatic History. London : Yale University Press, 1927. 482 p.
16. Goshko J. Peruvian Peace Initiative Believed To Retain Some Chance for Gains. *Washington Post*, 1982. URL: https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1982/05/04/peruvian-peace-initiative-believed-to-retain-some-chance-for-gains/e9b7b9c4-67f5-46b2-a056-1ea38ae7a3f8/ (дата звернення 15.06.2026).
17. Graham-Yooll A. The islands taken to save a government's face. *The Guardian*, 2012. URL: https://www.theguardian.com/theguardian/2012/apr/03/falklands-war-reasons-for-invasion-1982 (дата звернення 15.06.2026).

18. Herman A. To Rule The Waves: How the British Navy Shaped the Modern World. New York: HarperCollins, 2004. 560 p.

19. Jenkins S. British sovereignty over the Falklands is an absurd imperial hangover that must end. *The Guardian*, 2022. URL: https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/apr/07/british-sovereignty-falklands-absurd-imperial-hangover-argentina (дата звернення 15.06.2026).

20. Kirschbaum O., Van-Der-Kooy R., Cardoso E. Malvinas, La Trama Secreta. Buenos Aires: Planeta, 1992. 526 p.

21. Laver R. The Falklands/Malvinas Case Breaking The Deadlock in the Anglo-Argentine Sovereignty Dispute. (Developments in International Law, 40). London, Boston: Martinus, 2001. 328 p.

22. Margolis L. How BBC man scooped invasion news. *BBC News*, 2007. URL: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/6514011.stm (дата звернення 15.06.2026).

23. Privratsky K. Logistics in the Falklands War. Behind the British Victory. Croydon: Pen & Sword Military, 2014. 157 p.

24. UN Resolution 502. United Nations Security Council 2350th meeting. *UN Library*, 1982. URL: https://digitallibrary.un.org/record/34455 (дата звернення 15.06.2026).

25. White R. Vulcan 607. London: Bantam Press, 2012. 464 p.

Danyliuk I. V. THE 1982 FALKLANDS WAR: ARGENTINA AND UNITED KINGDOM STRATEGIES

The article examines the military-strategic approaches of Argentina and the United Kingdom during the 1982 Falklands War, as well as the factors that determined the course and outcome of the conflict.

It is noted that prior to the outbreak of the 1982 Falklands War, Argentina and the United Kingdom pursued diametrically opposed military strategies. From the 1950s to the 1980s, Argentina made significant investments in the development of its military capabilities. In contrast, the United Kingdom, due to the economic recession of the early 1980s, reduced its defense budget, and both the Royal Navy and the Royal Air Force were significantly downsized.

Argentina's strategy during the 1982 Falklands War aimed to take advantage of the element of surprise by seizing the Falkland Islands, with the expectation of subsequent political and diplomatic settlement and recognition of sovereignty over the disputed territory. Moreover, the Argentine leadership did not anticipate or prepare for the possibility of a British military response.

The United Kingdom, taken by surprise by the seizure of the Falkland Islands, quickly adapted and launched a response against Argentina on both diplomatic and military fronts. The diplomatic efforts resulted in the imposition of sanctions against Argentina and the adoption of United Nations Security Council Resolution 502, which called for Argentina to withdraw its forces from the Falkland Islands. The British military strategy involved the establishment of a maritime exclusion zone, the formation of an expeditionary task force, and the conduct of naval and air operations at a significant distance from the homeland.

The outcome of the Falklands War was the defeat of Argentine forces, the surrender of the garrison on the Falkland Islands, and the restoration of British sovereignty over the Falkland Islands and the adjacent territories of South Georgia and the South Sandwich Islands.

Keywords: *Falkland War, Argentina, Great Britain, Latin America, Atlantic Ocean.*

Дата першого надходження статті до видання: 15.06.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 06.07.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.10.2026